

Geografas
Eduardas Červinskas –
patriotas, tyrinėtojas, pedagogas

prof. habil. dr. Rimas Žaromskis

Doc. dr. Eduardui
Červinskui - 100 m

Foto: 2021 m. rugpjūčio 15 d.
E. Červinskas su auklėtine
hidrologe Vida Augulienė,
ilgamete LTHMT valdybos
direktore.

Foto autorius:
Velentinas Padriežas

Eduardas Červinskas

gimė 1921 m. rugpjūčio 15 d.
Rusijos mieste Penzoje
geležinkelio mašinisto šeimoje.

Lankydamas Kybartų gimnaziją ir
žaisdamas futbolą su
bendraamžiais, jis tobulai išmoko
vokiečių ir rusų kalbas.

Ten susiformavo jo tvirtos
nuostatos apie tėvynę Lietuvą,
kurios atsakingu piliečiu jis save
laikė visą gyvenimą.

Kybartų gimnazija

1936 m. E. Červinskas įstojo į Kauno Aukštesniosios technikos m-klos Susisiekimo skyrių.

1920 m. Lietuvos Vyriausybės nutarimu Susisiekimo ministerijos sistemoje steigiama Aukštesnioji technikos mokykla - ATM.

1940 m. pastatytas ATM pastatas - Kauno modernizmo architektūros vertingųjų pastatų sąrašė

Pirmoji specialybė - transporto inžinerija

1936 m. įstojo į Kauno
aukštesniosios technikos m-klos
Susisiekimo skyrių,

čia susipažino su
hidrologija ir hidrotechnika,
hidrometrija,
mokėsi pas prof. Steponą
Kolupailą, kuris 1930-aisiais
pradėjo Lietuvos upių tyrimus.

ATM moksleiviai atlieka praktiką geležinkelyje,
<http://www.ktk.lt/ktk100/>

Eduardui teko padirbėti tiesiant plentus, geležinkelius, statant medinius ir gelžbetonio tiltus, jis dalyvavo Šventosios uosto, kelio Šventoji-Darbėnai statyboje, 1941-1942 m. vadovavo kelio atkarpos Rietavas-Šventoji tiesimo darbams.

Geležinkelio statybos talka Šventoje.

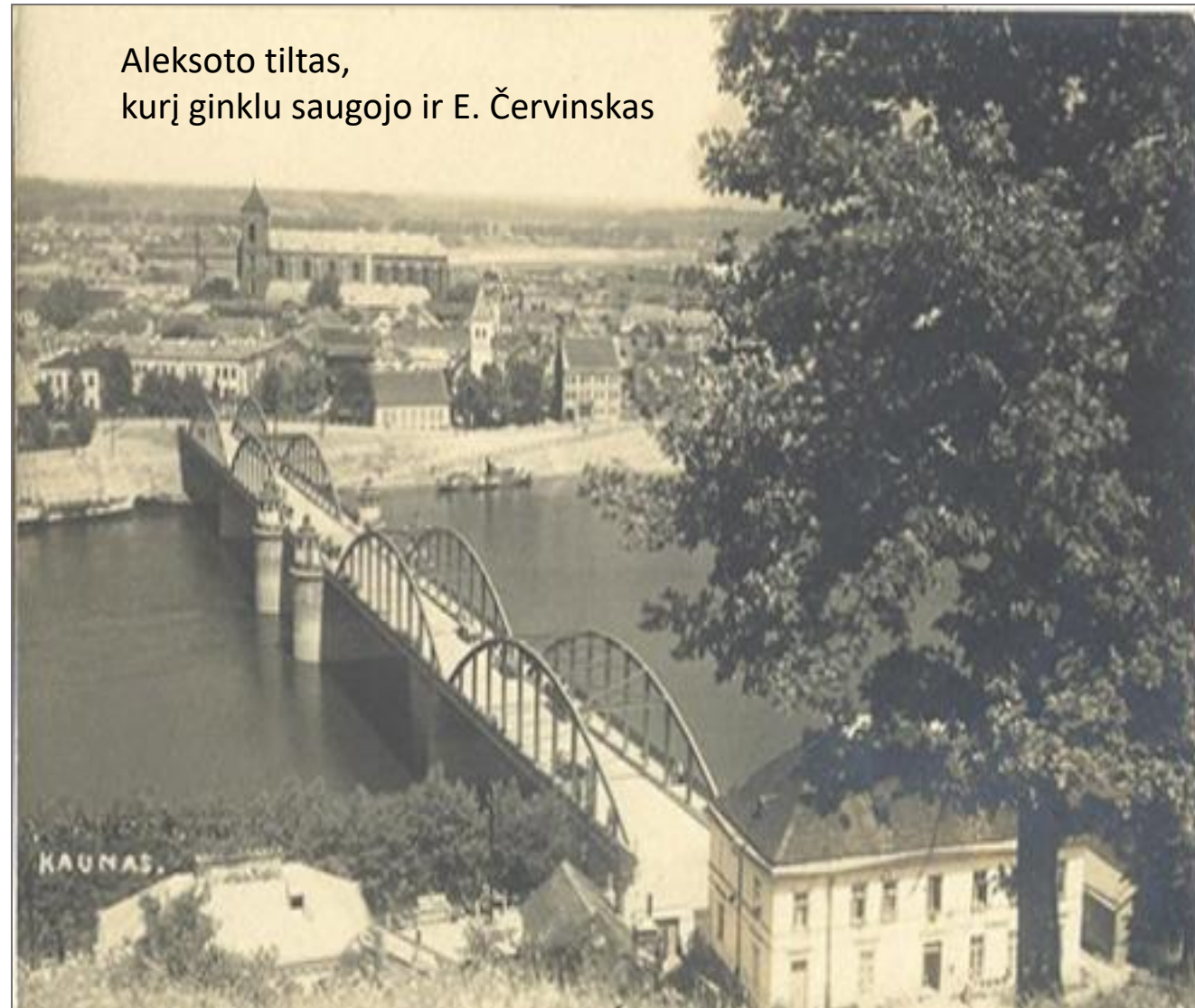
Šaltinis: https://lt.wikipedia.org/wiki/%C5%A0ventosios%E2%80%93Darb%C4%97n%C5%B3_gele%C5%BEinkelis

Sovietams užėmus Lietuvą,
E. Červinskas suartėjo su pasipriešinimo
organizacijomis.

Birželio sukilimo metu jis su ginklu
saugojo Kauno tiltus nuo
raudonarmiečių grėsmės juos
susprogdinti.

Kaip pasakojo docentas, jis buvo bene
pirmasis kaunietis Rotušės aikštėje
pasitikęs pirmąjį čia nusileidusį vokiečių
žvalgybinį lėktuvą ir paaiškinęs pilotui,
kad Kauną iš esmės jau kontroliuoja
lietuviai.

Birželio sukilimas buvo Lietuvių aktyvistų fronto (LAF) vad.
sukilimas atkurti Lietuvos nepriklausomybę, prasidėjęs 1941 m.
birželio 22 d. nacių Vokietijai užpuolus Sovietų Sąjungą.

Vilniaus universitetas

Pasibaigus II Pasauliniam karui, Eduardas įstoja į VU studijuoti **geologiją**.

Po poros studijų metų pereina į **geografijos** specialybę, o ją baigęs tampa Fizinės geografijos ir kartografijos katedros asistentu.

Tai buvo laikmetis, kai buvo peržengtas žymus Lietuvos teritorijos kompleksinio pažinimo slenkstis. Dauguma svarbiausių geografinių tyrimų buvo vykdomi, studentai ugdomi, praktikos vedamos drauge.

Docentas dirbo drauge su doc. S. Žeiba, doc. K. Kaušyla, prof. A. Basalyku, prof. V. Gudeliu, prof. K. Bieliuku, prof. V. Chomskiu ir kt..

1960-1972 m.
dr. Eduardas Červinskas
vadovauja
Hidrologijos ir
klimatologijos katedrai.

1966 m. VU GMF Hidrologijos ir
klimatologijos katedros darbuotojai:
pirmoje eilėje iš kairės: Jūratė
Mikalajūnienė, Genovaitė Kasperavičienė,
Valentina Matulevičienė.

Antroje eilėje: Antanas Barisas,
Eduardas Červinskas,
Vaclovas Ščemeliovas,
Petras Korkutis.

Foto iš J. Mikalajūnienės asm. archyvo.

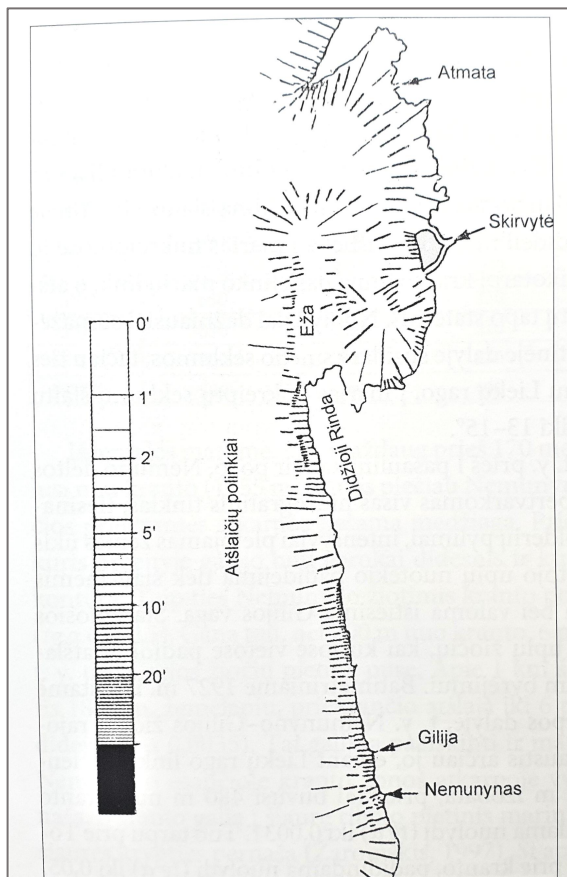
Mokslinė doc. E. Červinsko veikla

- hidrologiniai Kuršių marių ir Klaipėdos sąsiaurio tyrimai
- geomorfologiniai tyrimai - Kuršių marių dubens, Klaipėdos sąsiaurio, Nemuno deltos
- Lietuvos pajūrio kartografinio vaizdo raidos tyrimai. 2003 m. parengė kartografinės medžiagos rinkinį „Klaipėdos uostas XIII-XX a.“

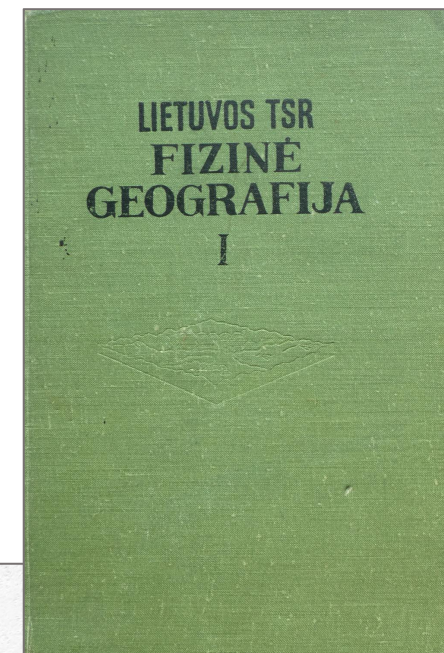
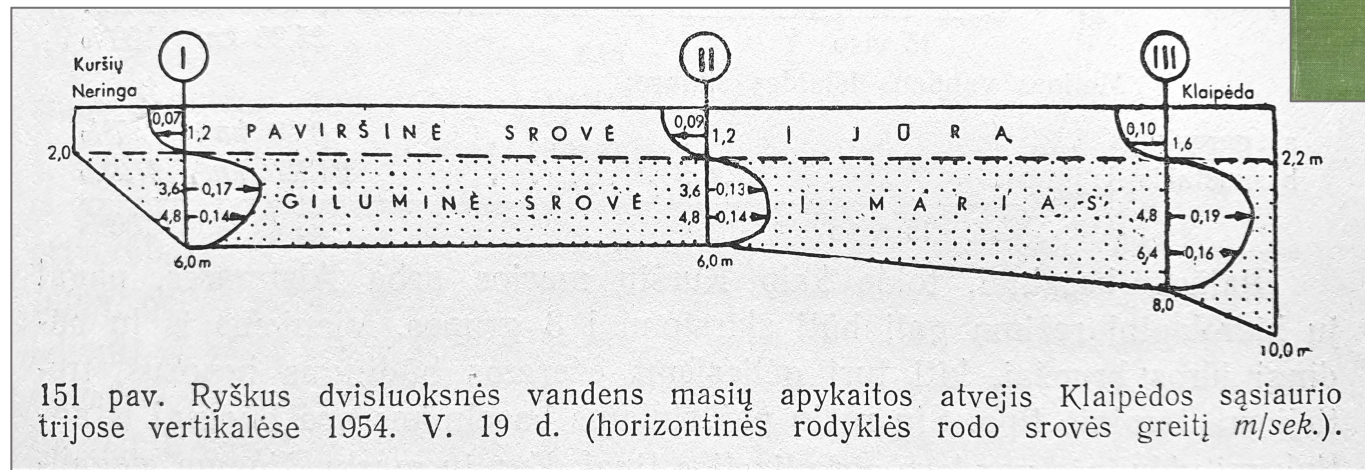
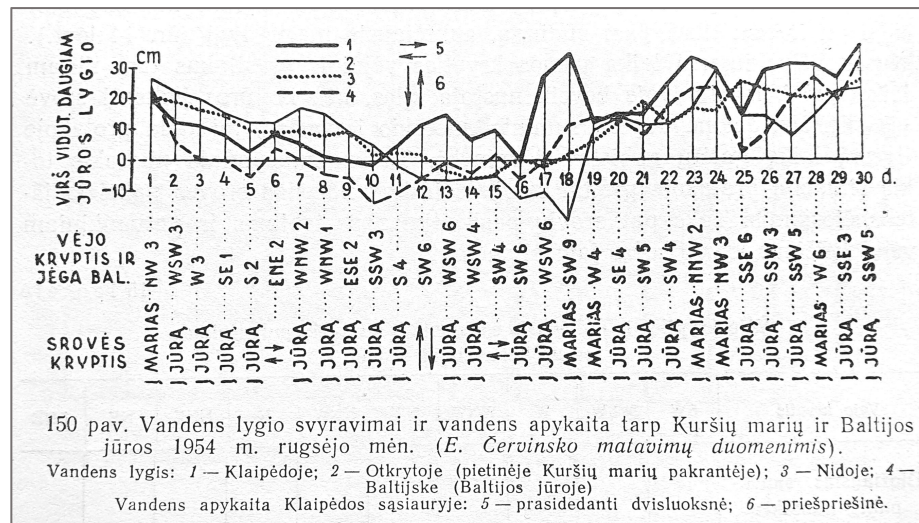
Jis pirmasis išmatavo marių kranto linijos ilgį, sudarė batigrafinę kreivę.

Sudarė fizinį Kuršių marių modelį ir nustatė tykos laikotarpiais šiame telkinyje susidarančių srovių schemą.

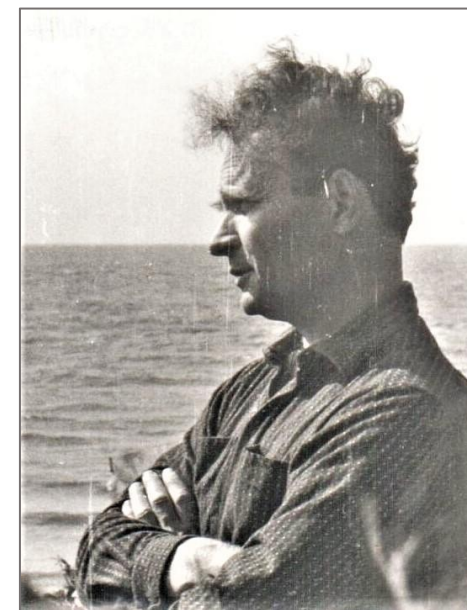
Nustatė ilgalaikių Nemuno deltos pokyčių tempą XIX- XX a.

9.1 pav. Kuršių marių dugno atšlaičių polinkių žemėlapis, parengto pagal 1947 m. jūrlapį, iškarpa. Joje išryškėja mažesni atšlaičių polinkiai ties deltos upių žiotimis (Červinskas, 1969)

1959 m. už Kuršių marių tyrimus ir monografiją „Lietuvos TSR fizinė geografija“ I t. su kitais autoriais suteikta Lietuvos TSR valstybinė premija.

Motobotas "Artvė"
ekspedicijoje aplinkui
Kuršių marias 1972 m.
Foto R. Žaromskio

Pedagoginė veikla

Dar karo metais, 1943-1945 m., jis Kretingos gimnazijoje dėstė ne tik geografiją, bet ir fiziką, chemiją.

Su jaunuolišku užsidegimu ruošėsi pamokoms, stengdamasis būti geras ir ypač pavyzdingas mokytojas ne tik pamokose, bet ir visur kitur, akcentavo etikos, elgesio, patriotiškumo dalykus.

Eduardas Červinskas
tapo docentu 1961 m...

Dirbo drauge su profesoriais
A. Basalyku, S. Žeiba, V. Gudeliu,
V. Chomskiu, Č. Kudaba

Valstybinėje egzaminų komisijoje

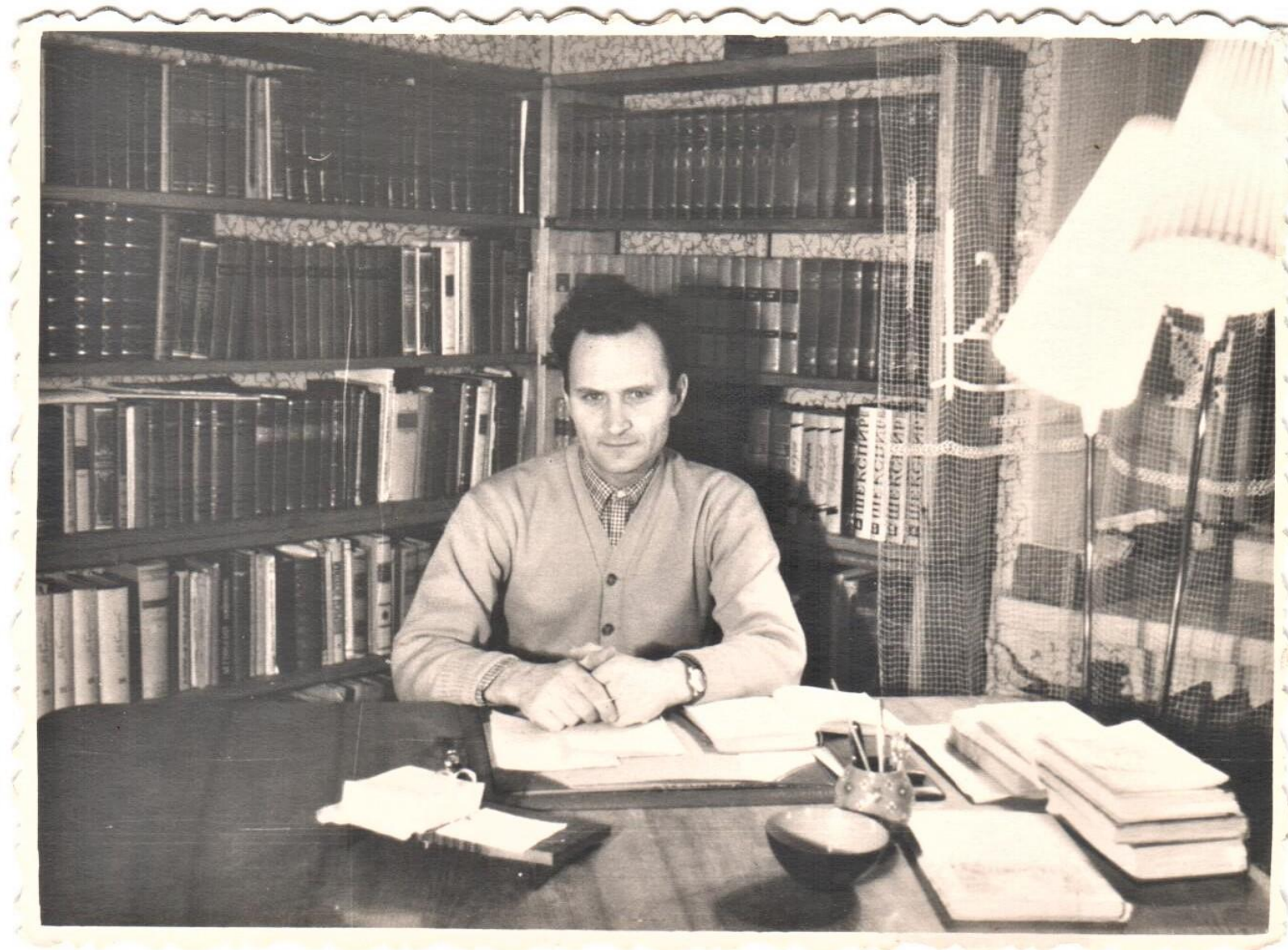
VU jis dėstė ne tik bendrageografines ir specialias hidrologines disciplinas, bet ir geografijos dėstymo metodiką.

Buvę studentai ir po daugelio metų prisimena, kad jo paskaitose visada vyravo humanizmo, vaizdumo ir ypač meninės raiškos prioritetai.

Jis viską grindė nuoširdžiu žodžiu, tekstą – kaligrafine raiška, štrichinį vaizdą – spalva.

Docentas viską stengėsi perteikti brėžiniais, konstruoti įvairius modelius.

Ypač daug pastangų pareikalavo Kuršių marių fizinio modelio ir Klaipėdos sąsiaurio fizinių modelių rengimas.

Rinko įvairių laikotarpių Lietuvos pajūrio kartografinę medžiagą iš Latvijos, Rusijos, Švedijos, Vokietijos, Didžiosios Britanijos ir kt. šalių bibliotekų ir archyvų.

2003 m. parengė kartografinės medžiagos rinkinį

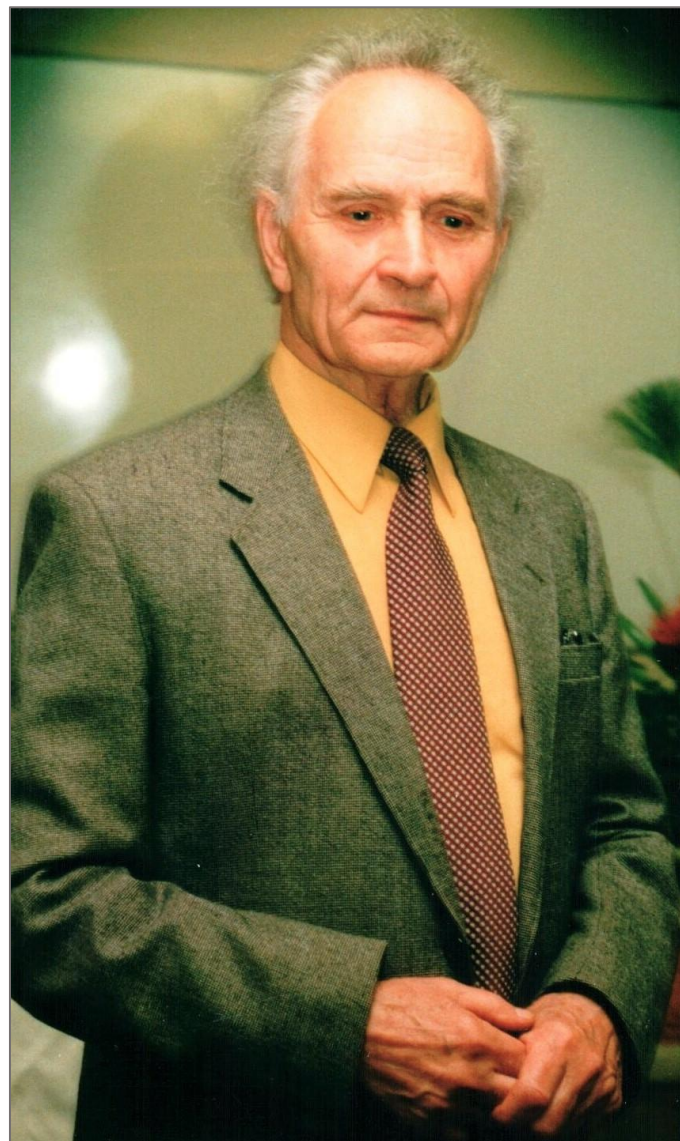
„Klaipėdos uostas XIII-XX a.“

Docentas pagal tuometinę tvarką išėjo į pensiją būdamas 60-ies, 1981-aisiais.

Jo pareigas VU Hidrologijos ir meteorologijos katedroje perėmė dabar prof. habil. dr. Rimas Žaromskis

E. Červinskas ir R. Žaromskis Greifsvaldo universiteto kateryje Greifsvaldo įlankoje (badene) 1988 m. tuometinėje Vokietijos Demokratinėje Respublikoje.
Foto iš asmeninio R. Žaromskio archyvo

Doc. dr. E. Červinskas
švenčiant jo 80-mečio
jubiliejų 2001 m..

Foto Vytauto Markevičiaus

Doc. Eduardo
Červinsko 100 m
jubilejų padėjusi
švęsti jo mokinių
kompanija

Doc. Eduardui Červinskui - 100 m

Foto: 2021 m. rugpjūčio 15 d.
E. Červinskas su auklėtine
hidrologe Vida Augulienė,
ilgamete LTHMT valdybos
direktore.

Foto autorius:
Velentinas Padriežas

Ačiū už Jūsų dėmesį!

Su Jūsų sutikimu perduosime Jubiliatui
karštus geografų bendruomenės sveikinimus